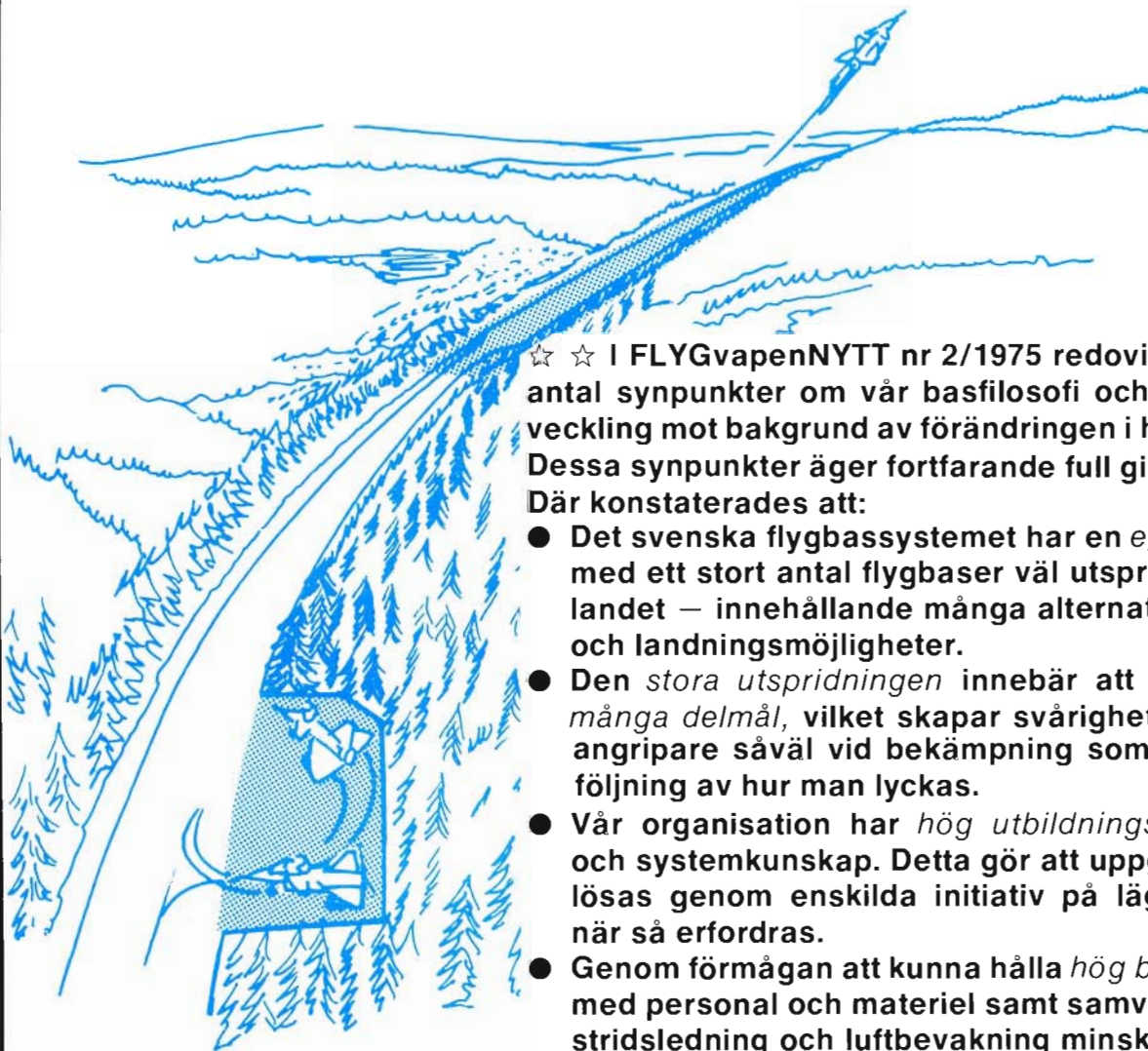

Flygvapnets BASTJÄNST — en systemlänk som blir allt viktigare

☆☆ I FLYGvapenNYTT nr 2/1975 redovisades ett antal synpunkter om vår basfilosofi och dess utveckling mot bakgrund av förändringen i hotbilden. Dessa synpunkter äger fortfarande full giltighet. ☆ Där konstaterades att:

- Det svenska flygbassystemet har en *egen profil* med ett stort antal flygbaser väl utspridda över landet — innehållande många alternativa start- och landningsmöjligheter.
- Den *stora utspridningen* innebär att det finns *många delmål*, vilket skapar svårigheter för en angripare såväl vid bekämpning som vid uppföljning av hur man lyckas.
- Vår organisation har *hög utbildningsstandard* och systemkunskap. Detta gör att uppgifter kan lösas genom enskilda initiativ på lägsta nivå när så erfordras.
- Genom förmågan att kunna hålla *hög beredskap* med personal och materiel samt samverka med stridsledning och luftbevakning minskar riskerna för överraskande anfall mot våra flygbaser.
- Våra *berghangarer* bidrar till att ge systemet ökad uthållighet.
- Bassystemet innehåller — genom sin utformning — en *stor utvecklingspotential*, som gör det möjligt att möta morgondagens hotsituation till relativt sett låga kostnader.

☆☆☆

Av major TOMAS WARMING

Sårbarheten hos en flygbas i krig beror på hur de olika delfunktionerna i systemet överlever bekämpning och har förmåga till reorganisering.

Flygattäckförmågan i hotbilden har ökat. Det är nu möjligt för en angräparare att på stor bredd hota alla delfunktioner och vitala resurser i ett flygvapensystem såsom flygplan, banor, lednings-, betjänings- och underhållsfunktioner. De senare i form av personal, anläggningar, materiel och förråd. Alla dessa funktioner finns utspridda i ett basområde. Men de är beroende av varandra såsom länkarna i en kedja.

● ● För det första måste flygplanen överleva medan de är på marken. För det andra måste flygplanen kunna starta; ges möjlighet att genomföra sina uppdrag under eller efter ett fientligt flyganfall mot en flygbas.

Efter genomförda egna flygföretag måste man kunna säkerställa landning. För att kunna göra detta måste vi utnyttja alla våra alternativa banor och skapa ett ökat oberoende genom effektiv ammunitionsröjning och banreparation.

● ● För det tredje måste lednings-, betjänings- och underhållsfunktionerna överleva, så att bassystemet skall kunna medverka till att flygoperationerna skall kunna genomföras under lång tid.

En svag länk i denna kedja ger utslag i minskad totaleffekt/försvarsförmåga.

Under ett antal år har studier bedrivits med syfte att förbättra alla funktionerna i vårt bassystem, så att vi nu och i framtiden skall kunna möta de hotformer som bedöms kunna påverka vår situation.

De åtgärder som befunnits lönsamma och som efterhand införs ger oss bl a:

- Flera banor.
- Stort antal väl utspridda klargöringsplatser.
- Rörligt klargöringssystem och därtill anpassad servicefunktion.
- Förbättrad ledningsfunktion.
- Nyutvecklad ammunitionsröjnings- och banreparationsfunktion.

- Effektivare maskering i kombination med flygplanskenmål.
- Ökade sjukvårdsresurser.

Uttecklingen inom flygplanområdet har – trots den språngvis höjda teknologiska nivån – syftat till att göra flygplanen mer lättbetjänade samt enklare att underhålla. Detta skulle kunna leda till slutsatsen, att det med moderna flygplansystem fordras färre markpersonal för att hålla flygplanen i luften.

Det ökade antalet delsystem i varje flygplan har dock fått till följd, att det blir större volym av utbytesenheter och reservkomponenter som skall hanteras. Detta kräver en väl utvecklad verkstadsorganisation. Ser man sedan på den komplexa hotsituationen mot en flygbas finner man, att vi i framtiden – trots att man söker rationalisera inom vissa funktioner – måste räkna med en personalutökning. Härvid är det främst i basförbandens krigsorganisation som en utökning fordras för att lösa uppgifter inom andra under- ▶

● Maskerad Viggen på klargöringsplats. I krig omplaceras nationalitetsbeteckningarna.

◀ Tankbil, klargöringsvagn med dragfordon på klargöringsplats. — T h: Fpl 37 'Viggen' startar från vägbas.

Vägbaser

stödsfunktioner — t ex ammunitionsröjning, banreparation och markförsvär.

Hotsituationen påverkar belastningen inom alla basorganisationens tjänstegrenar. Alla organisationsklossar måste vara väl anpassade för sina uppgifter. Miljön torde kräva en ökad specialisering. Detta kan innebära att personal inte kan dubbelutnyttjas för flera uppgifter, vilket i viss mån varit möjligt i nuvarande situation.

Hur skall man — med alla här redovisade ökade

krav — få bastjänsten att kunna fungera i det framtida systemet?

En väsentlig faktor är, att materiel och anläggningar kan anskaffas och organisatoriskt införas i systemet inom den tidsrymd som redovisats i tagna beslut om systemutveckling.

Om alltför stora avvikelser och obalanser uppstår i denna process, riskerar man att personalen mister tilltro till planerna i våra staber. Detta kan i sin tur avspegla sig i minskad motivation och risk för bristande tilltro till systemets förmåga i den tidigare redovisade svårare hotmiljön.

● En annan tung faktor är hur vår

◀ Ny transportvagn för hantering av fpl-vapen. — T h: Fpl 35 'Draken' taxar upp från bergshangar.

ett måste

Beredskapsaggregat
och klargöringsvagn
med respektive drag-
fordon. — Nedan: Fpl
35 'Draken' landar på
krigsbas/vanlig bilväg.

utbildningsorganisation kan lösa uppgiften att förmedla en mer omfattande kunskapsvolym till olika nivåer i basorganisationen. Härvid ställs stora krav på att utbildningen är så avvägd, att dels företrädare för olika tjänstegrenar kan samverka med varandra mot ett gemensamt mål, dels att organisationen kan möta kravet att verka med ett fåtal befattningshavare i händelse av en kupsituation — där flygsystemets initialeffekt kan anses vara avgörande för försvarets verkansmöjligheter och därmed för vårt lands säkerhet.

Möjligheterna att skapa förutsättningar för en väl avvägd utbildning

ligger i hur man kan inrikta förbandsproduktionen i fred. Med förbandsproduktion menas här flygtidsproduktion (dvs utbildning av flygförare) samt bas- och strilförbandsutbildning. I flygtidsproduktion ingår som en viktig del stations-tjänsten för basförbanden, vilken till stora delar utövas lika i fred som i krig. Det återstår dock ett antal funktioner i bastjänsten som endast övas vid ett fåtal tillfällen — och då kanske inte i full omfattning, m h t begränsningar i fredssystemet. Vi upplever således nu vissa brister i dagens system. Dessa kan riskera att öka i framtiden... om inte åtgärder vidtas i tid. Tar man även i betrak-

Nästan färdig maske-
ring av klargörings-
plats, sett framifrån. —
Svensk krigsbasfilosofi
är världsunik. En ound-
bärlig länk i vårt flyg-
systemtänkande.

tande den hårdnande stridsmiljön för flygförarna i framtiden, kan detta komma att innebära ett ökat behov av flygtid för praktisk övning.

Vi står således inför ett dilemma. Utgående från hotbilden ökar kraven på de olika delsystemen. Detta samtidigt som fredsorganisationen utsätts för minskningar och utvecklingen inom arbetsmiljöområdet leder till begränsning av den tillgängliga veckoarbetstiden. — Möjligheterna att komma ur detta dilemma kan vara att ånyo se över målsättning eller organisation.

Om kraven på snabb beredskaps-höjning och tidig insats med flygförbanden kan tonas ned, kan prioritering göras till förmån för flygtidsproduktionen. Och detta med viss-het om att basförbanden med väl utbildade befäl snabbt kan utbilda och öva den värnpliktiga personalen i samband med mobilisering. Om detta är fallet, torde kanske t o m vissa reduceringar kunna göras i dagens fredsorganisation.

● ● Är kravet i stället att flygförbanden skall kunna verka tidigt och säkerställa att försvarsmakten ges möjlighet till att mobilisera, då kan en konstruktiv översyn av vår fredsorganisation behöva göras. Denna inriktning — att kunna verka med kort varsel — är den som även framgent torde uppfattas som mest trovärdig och krigsavhållande.

Det uppstår således ett behov av en ökad utbildningstid för alla funktioner inom såväl flyg- som basförbanden. En lösning på sikt kan vara att öka personalbehovet för fredsutbildningsverksamheten inom vissa tjänstegrenar. En annan att skilja på flygtids- och basförbandsproduktion.

Vårt flygvapen är nu mitt uppe i en generationsväxling. 37-systemet, tillsammans med utvecklade bas-, stril- och ledningssystem, ger oss utomordentliga möjligheter att verka krigsavhållande. Helt friktionsfritt går dock inte denna omdaning. Bastjänsten framstår emellertid som en allt viktigare systemlänk. Den fordrar ett konstruktivt nytänkande inom flera funktioner.

Inom bassystemet betyder varje arbetsinsats väldigt mycket för vår

● Enbart färgkamouflage på fpl och platta ger ett första skyl.

förmåga att snabbt få både systemeffekt och uthållighet. I varje länk i bassystemets kedja ingår personal med stor kunskap och initiativförmåga. Det är av vikt att vi ser till att arbetsuppgifter och resurser blir så avvägda, att personalens kvalitéer kan bibehållas och vidareutvecklas. En fortsatt utveckling av bastjänsten med en ökad inriktning mot reella möjligheter till förbättrad förbandsutbildning bör ge alla en ökad stimulans och skapa en stark tilltro till våra system. ■

Tomas Warming/FS

Skenmål/fpl-atrappor vilseleder en an-gripares spaning och försvårar hans bekämpning av våra krigsbaser.

● Okamouflerade fpl på marken är lättupptäckta mål.

Ett modernt krigsbassystem avgörande för motståndskraften